

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1937 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om upphävande av bestämmelsen om uppresning vid voteringar inom riksdagens kamrar.

Uti en inom första kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 201, av herr *Lindhagen* hemställes, »att riksdagen med upphävande av bestämmelsen om uppresning vid voteringar inom riksdagens kamrar ville besluta:

1) att i § 11 i reglementariska föreskrifter för riksdagen vidtagas följande ändringar, nämligen

att 2 mom. utgår,

att 3 mom. erhåller följande förändrade lydelse:

2:o. Omröstning sker medelst omröstningsapparat eller, där denna ej kan begagnas, medelst namnupprop.

Efter varje omröstning skall till protokollet antecknas omröstningsapparatens upplysningar om antalen 'ja', 'nej', 'avstår' och 'frånvarande'. Om vid den slutliga voteringen i visst ärende sist vid voteringspropositionens godkännande begäran därom framställes av minst $\frac{1}{10}$ av kammarens ledamöter, skall i det tryckta protokollet jämväl antecknas, huru varje ledamot röstat,

samt att 4 och 5 mom. erhålla ordningsnumren 3 och 4;

2) att alla 4 siffrorna i omröstningstavlans tillkännagivande, och således även de frånvarandes antal, skola protokollföras.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Då öppen omröstning genom grundlagsändring år 1925 infördes i riksdagens kamrar, anordnades den genom närmare bestämmelser i reglementariska föreskrifter för riksdagen sålunda, att med vissa undantag upprensingsförfarandet först skulle begagnas, men att, om talmannen var tveksam om omröstningens resultat eller begäran om rösträkning framställdes, uppslagsförfarandet skulle tillgripas. Denna sistnämnda röstningsmetod skulle omedelbart användas vid gemensamma voteringar samt då talmannen före omröstningens början så beslutade eller då vid den slutliga voteringen i ett ärende sist vid voteringspropositionens godkännande begäran om rösträkning med namnanteckning framställdes av minst en tiondel av kammarens ledamöter.

Sedermera uppdrog 1932 års riksdag åt fullmäktige i riksgäldskontoret att verkställa utredning rörande möjligheterna m. m. för införande av elektrisk omröstningsapparat i kamrarna. I konstitutionsutskottets till grund för beslutet liggande utlåtande, nr 29, i ämnet uttalades, att upprensingsförfarandet

vore förenat med så stora fördelar, att det borde bibehållas, och omröstningsapparat sålunda endast begagnas, då rösträkning skulle äga rum. Genom ändringar år 1934 i reglementariska föreskrifter för riksdagen ersattes också det mera tidsödande uppsprosförfarandet men däremot icke upprensingsförfarandet med röstning medelst omröstningsapparat. I den till grund för beslutet liggande reservationen till konstitutionsutskottets utlåtande, nr 23, i ämnet framhölls, att man, genom att åtminstone tills vidare låta omröstning medelst omröstningsapparat endast ersätta omröstning medelst namnupprop, vunne fördelen, att omröstningsförfarandet även framdeles så nära som möjligt anknöte till förut gällande ordning.

I en motion, nr 7, till föregående års riksdag hemställde herr Lindhagen om sådan ändring i reglementariska föreskrifter för riksdagen, att upprensingsförfarandet skulle avskaffas och den elektriska omröstningsapparaten alltså omedelbart begagnas vid öppna omröstningar i riksdagens kamrar samt att alla fyra siffrorna i omröstningstavlan, angivande antalet ja, nej, avstår och frånvarande, protokollföras. Motionen avstyrktes av konstitutionsutskottet (utlåtande nr 4) och avslogs av riksdagen. Utskottet framhöll, att upprensingsmetoden avsiktligt bibehållits även efter införandet av elektrisk omröstningsapparat. Detta omröstningssätt ansåg utskottet ej heller föranleda någon egentlig tidsspillan; det motsvarade fullt ut sitt syftemål att i det övervägande antalet smärre frågor, där någon begäran om rösträkning i regel icke förekom och icke heller kunde anses vara påkallad, på ett bekvämt sätt träffa ett snabbt avgörande. Talmännen begagnade sig därför i regel icke av möjligheten att besluta, att röstning medelst omröstningsapparat med förbigående av upprensingsförfarandet omedelbart skall begagnas. Någon mera utbredd önskan inom riksdagen att avskaffa upprensingsmetoden ansåg utskottet för övrigt ej heller förefinnas. Utskottet avstyrkte därför bifall till förslaget härom och i följd därav även till vad i motionen i övrigt föreslagits.

Den nu föreliggande motionen har samma huvudsyfte som den föregående år i ämnet väckta, nämligen att öppen omröstning i riksdagens kamrar med avskaffande av upprensingsförfarandet obligatoriskt skall äga rum med anlitande av den elektriska omröstningsapparaten. Några nya sakskäl för bifall till förslaget hava icke anförts i motionen.

Utskottet hemställer,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 februari 1937.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIOLD.

Närvarande: Herrar *Reuterskiöld, Strömberg, Gustaf Adolf Björkman**), *Oscar Gottfrid Karlsson**), *Stendahl, Sandegård**), *Bergman, Källman, Nils Andersson, Carlström, Fast, Vougt, Andersson i Malmö**), *Andersson i Ovanmyra**), *Nordström i Torsby**), *Hällgren**), *Werner i Höjen, Mosesson, Arnemark och Hellberg.*

*) Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Reuterskiöld, Sandegård, Källman, Vougt, Nordström* i Torsby och *Mosesson* som anført:

»Behövligheten av ett upprensingsförfarande var uppenbar vid den tid då öppen omröstning endast kunde företagas genom ett tidsödande namnupp-rop. Förhållandet är helt annorlunda sedan öppen omröstning med elektrisk apparat anordnats. Den snabbhet, varmed omröstning verkställes medelst elektrisk apparat och det omedelbart siffermässiga utslag, som därvid erhålles, gör upprensingsförfarandets bibehållande till en oftast onödig dubblering vid förekommande omröstningar. Därjämte inbjuder upprensingsförfarandet mer än varje annat till ett underlåtande att delta i voteringen, som icke kan anses önskligt. Mot motionens förslag i dess första punkt till textändring av § 11 i reglementariska föreskrifter synes ingen befogad invändning vara att göra; i anslutning härtill hemställes om bifall till motionen i denna punkt.»
